

Збірник наукових праць

Проблеми підготовки сучасного вчителя.

Випуск 12

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ

Збірник наукових праць

Випуск 12

Частина 2

Умань – 2015

ББК 74.580.2
УДК 371.13
П 78

ISSN 2307-4914
Problemi pідготовки сучасного вчітела
Probl. pідгот. сучас. вчітела

Науковий збірник. Виходить 2 рази на рік.
Заснований у 2010 році. Засновник: Уманський державний
педагогічний університет імені Павла Тичини.
Реєстраційне свідоцтво КВ № 17132-5902Р від 08.10.2010 р.

Науковий збірник входить до нового Переліку фахових видань України
(Бюлєтень ВАК України № 4, 2011 р.),
в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт
на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук
(постанова президії ВАК України від 23 лютого 2011 р., № 1-05/2)

*Рекомендовано до друку Вченому радою
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини
(протокол № 3 від 27 жовтня 2015 р.)*

Редакційна колегія:
Безлюдний О. І. (головний редактор), Коберник О. М. (заступник головного редактора),
Акімова О. В., Білецька І. О., Braslavська О. В., Вишневська Е., Коваль В. О., Лозовецька В. Т.

П 78 Проблеми підготовки сучасного вчителя : збірник наукових праць
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини /
[ред. кол. : Безлюдний О. І. (гол. ред.) та ін.]. – Умань : ФОП Жовтий О. О.,
2015. – Випуск 12, Ч. 2. – 312 с.

ББК 74.580.2

У науковому збірнику розкриваються результати досліджень у галузі педагогічної
освіти в Україні, здійснюються інформування суспільства про дослідження проблем
підготовки сучасного вчителя. Призначений для докторантів, аспірантів, викладачів
загальноосвітніх та вищих навчальних закладів, усіх тих, хто цікавиться проблемами
професійної педагогічної підготовки.

© Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини, 2015

ЗМІСТ

ДИДАКТИКА ТА МЕТОДИКА

Ван Ілюнін Генеза становлення теорії та методики навчання гри на віолончелі	6
Олена Васильківська Роль мистецтва квілінгу в проектній культурі графічного дизайну	13
Дмитро Десятов Методична готовність вчителя до порівняльного викладання теми геноцидів у шкільному курсі історії	20
Галина Китайгородська Сучасні методи розвитку вокальної майстерності майбутніх вчителів музики	27
Анатолій Король Методика навчання графічного дизайну учнів у позашкільних навчальних закладах	33
Тетяна Кремешна, Надія Збожимська Художня інтерпретація музичного твору як освітня технологія на заняттях з основного музичного інструменту	40
Віктор Лабунець Наукові підходи до інструментально-виконавської підготовки майбутніх вчителів музики	47
Юлія Малежик Особливості навчання майбутніх вчителів образотворчого мистецтва прийомів стилізації на заняттях з формоутворення	56
Ольга Музика Діалогічність і співтворчість у педагогічному процесі як чинник формування творчої особистості художника-педагога в системі вищої освіти	64
Микола Пічкур, Олена Семенова Удосконалення змісту та методики викладання композиції в системі професійної підготовки вчителя образотворчого мистецтва	72
Світлана Прищепа Науково-методична підготовка майбутніх вчителів до основ проектування виховної діяльності класного колективу	80

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Ніна Гомеля Комунікативний аспект діяльності мережевих педагогічних спільнот	86
Людмила Міфтахова Аналіз наукових досліджень з проблеми інноваційних технологій в мистецькій освіті	93

Ірина Онищенко	
Організація самостійної роботи майбутніх учителів початкових класів засобами інформаційно-комунікаційного педагогічного середовища	99
Юлія Тараненко	
Інноваційний аспект формування позитивної мотивації у майбутніх учителів хореографії до розвитку художньо-творчих здібностей молодших школярів	106
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
Ірина Барабаш	
Актуальні проблеми практичної підготовки майбутніх учителів-філологів	114
Людмила Галанцева	
Розвиток творческої личності будущого учителя музики на заняттях по хоровому диригированию	123
Лариса Гонтова	
Роль вчителя художньої культури у формуванні соціокультурної компетентності учня основної школи	131
Наталія Довмантович	
Проблема формування самоосвітньої компетентності особистості у педагогічній теорії	139
Ольга Козій, Світлана Радченко	
Особливості вокальної підготовки та розвиток творчого потенціалу студентів педагогічних коледжів – майбутніх учителів музичного мистецтва	145
Ганна Кондратенко	
Формування професійно-особистісних цінностей майбутнього вчителя музичного мистецтва в контексті компетентнісно зорієнтованої освіти	152
Анастасія Криворотенко	
Розвиток творчої індивідуальності студентів у процесі вивчення дисциплін хореографічного циклу	159
Олена Мартиненко	
Формування професійної компетентності майбутніх учителів хореографії в умовах вищого навчального закладу	165
Олена Побірченко	
Розвиток художньо-творчого потенціалу в майбутніх педагогів-художників	175
Лілія Полудень	
Формування професійної компетентності магістра образотворчого мистецтва	183
Надія Стефіна	
Теоретичні аспекти формування творчої активності майбутніх учителів музичного мистецтва	191
Інна Терещко	
Розвиток художньо-образного мислення майбутнього педагога-хореографа під час вивчення курсу «Народознавство та хореографічний фольклор України»	202

Інна Умрихіна	
Інновація підготовка майбутнього учителя музики	213
ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ	
Ірина Бойко	
Розвиток української інструментальної (фортепіанної) освіти у сучасному музично-педагогічному дискурсі	221
Інлія Горських	
Розвиток хореографічно-педагогічної освіти в Російській Федерації	228
Юлія Грищенко	
Формування національної культури в педагогічній спадщині видатних українських педагогів-музикантів XIX ст.	234
Лариса Ейвас	
Соціальна тема підготовки вчителя декоративно-прикладного мистецтва в Україні: стан, тенденції, перспективи	241
Анатолій Коваленко	
Історико-культурологічний аналіз розвитку інструментальної (гітарної) освіти в Україні у сучасному науково-педагогічному дискурсі	248
Андрій Никифоров	
Становлення никанора онацького як педагога-художника в дослідженнях сучасних науковців	257
Людмила Новаківська	
Університетські педагогічні інститути в системі вітчизняної освіти (1811–1859 pp.)	264
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА В КОНТЕКСТІ ЄВРО ІНТЕГРАЦІЇ	
Людмила Андрощук	
Еволюція хореографічного мистецтва як явища культури в контексті аналізу передумов відкриття хореографічно-педагогічних спеціальностей в вищих педагогічних навчальних закладах України	272
Тетяна Сердюк	
Національна спрямованість фахової підготовки студентів-хореографів в вищих навчальних педагогічних закладах	281
Іон Сирота, Всеволод Сирота	
Інтегративні зв'язки музичного та образотворчого мистецтва як ефективна умова підготовки майбутніх учителів до музично-творчого розвитку молодших школярів	291
Наталія Чілікіна	
Проблематика сучасної хореографічної освіти	298
НАШІ АВТОРИ	
	309

Ганна Кондратенко

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНИХ ЦІННОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В КОНТЕКСТІ КОМПЕТЕНТНІСНО ЗОРІЄНТОВАНОЇ ОСВІТИ

У статті розглядається проблема та специфіка формування професійно-особистісних цінностей майбутнього вчителя музичного мистецтва в аспекті компетентнісного підходу. Аналізуються професійно-особистісні цінності, які визначають майбутню професійну діяльність і проявляються в умовах освітнього середовища. Визначаються особливості інтеграції професійних та особистісних цінностей майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Ключові слова: цінності, професійно-особистісні цінності, вчитель музичного мистецтва, компетентнісний підхід.

В статье рассматривается проблема и специфика формирования профессионально-личностных ценностей будущего учителя музыкального искусства в аспекте компетентностного подхода. Анализируются профессионально-личностные ценности, которые определяют будущую профессиональную деятельность и проявляются в условиях образовательной среды. Определяются особенности интеграции профессиональных и личностных ценностей будущего учителя музыкального искусства.

Ключевые слова: ценности, профессионально-личностные ценности, учитель музыкального искусства, компетентностный подход.

The article deals with the problem and specifics' formation of professional and personal values of future teachers' musical art in the aspect of competence-based approach. The specificity of the professional-personal values, which determine the future professional work and manifest in the educational environment. Defines the features of integration's professional and personal values of future teachers' musical art.

Key words. Values, professional and personal values, future teacher's musical art, competence-based approach.

На сучасному етапі модернізації системи мистецької освіти в Україні проблема якості підготовки майбутніх фахівців посідає одне із провідних місць, де важливим завданням є набуття загальних і спеціальних компетентностей. У свою чергу це потребує оновлення мистецьких концепцій та парадигм у галузі музично-педагогічної освіти майбутніх учителів музичного мистецтва. Особливого значення набуває аксіологічна складова компетентнісно зорієнтованої освіти майбутнього вчителя-музиканта, яка включає формування цінностей, що виступають загальним напрямом його професійної діяльності.

Ефективність роботи, успішна кар'єра сучасного вчителя музичного мистецтва залежить від розвитку його професійно-особистісних цінностей в процесі вирішального етапу набуття освіти. Саме в цей час майбутні фахівці набувають знання, уміння, навички, цінності, якості, компетентності, які, інтегруючись, демонструють готовність фахівця до професійної діяльності. Саме фахова підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва має стати цілісною та комплексною структурою, яка спрямована на формування професійно-особистісних цінностей.

Аналіз основних досліджень і публікацій дає змогу стверджувати, що проблема цінностей є міждисциплінарною і широко представлена у сучасній вітчизняній і зарубіжній науці. Так, цінності розглядаються як ідеал або певний еталон оцінки для людини (Аристотель, Б. Братусь, М. Заброцький, Е. Кант, Т. Парсонс, З. Равкін, В. Тугаринов); як утворення, що задовольняє потреби та приносить користь (А. Зздравомислов, В. Сластьонін, Ф. Файзулін); як спрямованість на поведінку (М. Вебер, М. Каган, У. Томас). Визначеню змісту та типів цінностей присвячено наукові праці Б. Ананьєва, Л. Божович, І. Ісаєва, О. Леонтьєва, А. Маслоу, М. Рокича, В. Сільвачова, В. Сластьоніна, Е. Фрома, Ш. Шварца та ін.).

Проблему духовних цінностей вивчали Л. Виготський, Й. Кевішас, Г. Майборода, О. Олексюк, С. Рубінштейн та ін.). Дослідженням освітніх цінностей особистості присвячені праці І. Беха, І. Зязюна, В. Лугового, В. Огнєв'юка, Ю. Пелеха, О. Савченко, С. Сисоєвої, Л. Хоружої та ін. Ціннісну сферу вчителя музики вивчали К. Кабриль, Л. Легейда, Н. Свєщинська, Т. Фурсенко, А. Щербакова та ін.

Питання компетентнісного підходу в галузі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва висвітлено у дослідженнях А. Болгарського, Л. Масол, О. Олексюк, Г. Падалки, Т. Пляченко, А. Растрігіної, О. Ростовського, О. Щолокової та ін. Разом з тим, проблема формування цінностей крізь призму компетентнісного підходу досліджується фрагментарно, аспект формування професійно-особистісних цінностей майбутнього вчителя музики ще не був предметом спеціального дослідження, хоча в різних галузях наук накопичений значний досвід у розробці ключового поняття «цінності» та дослідження універсальних загальнолюдських цінностей.

Метою статті є висвітлення специфіки формування професійно-особистісних цінностей майбутніх учителів музичного мистецтва в контексті компетентнісно зорієнтованої освіти.

Освітня політика сучасних університетів визначається у контексті компетентнісного підходу та у взаємозв'язку з аксіологічною складовою. У «Законі про вищу освіту» визначається компетентність як «динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти» [3].

Специфіка та стратегічні завдання формування і розвитку європейського освітнього простору, визначені у пакеті документів (Бельгійському комюніке конференції європейських міністрів, відповідальних за вищу освіту, країн Болонського процесу від 28–29 квітня 2009 року, Комюніке всесвітньої конференції з вищої освіти (2009), Бухарестському комюніке (2012) та ін.), які дають можливість виокремити в них визначення цінностей європейської системи освіти та значення створення відповідного середовища, «що надихає до роботи та навчання, сприяє навчанню, орієнтованому на студента, як способу розширення можливостей студентів усіх форм навчання, забезпечуючи найкраще рішення для сталих та гнучких траекторій навчання» [2].

Нові освітні програми підготовки фахівців також визначають необхідність формування громадянських та моральних цінностей, таких як демократія, свобода та відповідальність, толерантність, любов до рідної культури, традицій тощо. Сучасні вимоги до морально-психологічної та професійної підготовки фахівця, передбачають формування соціально-особистісних компетенцій майбутнього вчителя музичного мистецтва, в зміст яких входить дотримання етичних норм поведінки в педагогічному колективі та музично-творчій діяльності, розуміння функції вчителя музичного мистецтва як носія аксіологічних основ музики.

В. Луговий наголошує, що «цінності є мотивуючими компетентностями», а «ціннісні орієнтації становлять невід'ємну частину професійно значимих компетентностей» [6]. До того ж, науковець доводить, що серед стандартів навчання і критеріїв добору викладачів мають бути ціннісні компетентності, як одна з умов ефективної викладацької діяльності.

В. Андрущенко визначає важливість чинників, під дією яких формується вчитель: система цінностей, доторкуючись до яких, майбутній учитель формує свій власний духовний світ, ціннісні орієнтації та світогляд і наголошує на значенні мистецько-культурологічної освіти, яка плекає духовність, особистість, глибину поглядів, чуттєвого ставлення до світу і до людини [1, с. 34].

Як зазначає О. Олексюк, «реалізація компетентнісного підходу у вищій мистецькій освіті зумовлюється радикальними змінами, що відбуваються в сферах виробництва і в професійних структурах» [7, с. 494]. Визначаючи духовність як стриженій особистості, науковець наголошує на формуванні одвічних фундаментальних цінностей, накреслює ціннісні пріоритети модернізації музичної освіти в Україні в контексті особистісно орієнтованої парадигми.

У контексті досліджуваної проблеми інтерес становить концепція К. Кабріль, яка визначає ціннісну компетентність як «коло питань, у яких людина добре поінформована, володіє знаннями і цінностями, що дозволяють висловлювати професійно грамотні судження, оцінки, здатність бачити й розуміти навколошній світ, орієнтуватися в ньому, уміння вибирати цільові й смислові установки для своїх дій і вчинків, ухвалювати

рішення» [5, с. 68].

Зазначимо, що ціннісний компонент професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва виражається у ступені усвідомлення особистої та суспільної значимості власної професійної діяльності. Ціннісна компетентність передбачає формування ціннісного ставлення до музичного мистецтва, визначення духовних і культурних цінностей і традицій людства та українського народу; формування ціннісних орієнтирів у професійній музично-педагогічній діяльності. Здатність сформувати особисту систему цінностей на основі привласнення професійних (музично-педагогічних) цінностей та цінностей музичного мистецтва є аксіологічною складовою компетентнісного підходу.

Будучи інтегрованим формуванням, цінності досліджуються філософією, соціологією, психологією, педагогікою крізь призму визначення траекторії подальшої поведінки особистості, її саморозвитку і самореалізації. Екстраполяція категорії «цінність» у педагогічну аксіологію, дозволяє розглядати зміст і процес набуття освіти та його вплив на духовний розвиток особистості. Формування цінностей як система вибору пріоритетів власного, професійного, суспільного, духовного чи матеріального порядку відрізняється у кожній особистості та визначає у подальшому її життєву позицію, професійний імідж.

Ми розглядаємо професійно-особистісні цінності майбутнього вчителя музичного мистецтва як інтегровану форму свідомості, яка визначає майбутню професійну діяльність та проявляється в умовах освітнього середовища. Процес формування професійно-особистісних цінностей є трансформацією професійних музично-педагогічних цінностей в професійно-особистісні, що надає їм як соціальний, так і особистісний характер, в особистісні установки педагога-музиканта, які впливають на особистісне зростання і професійне становлення, міжособистісну взаємодію. Особисте привласнення цінностей професії виражається у їх дотриманні, вірі в їх значущість, розуміння впливу їх на власний розвиток.

Професійно-особистісні цінності вчителя музичного мистецтва є синтетичним утворенням, в якому інтегруються професійно-педагогічні, професійно-музичні та особистісні аспекти. Якщо інші професійні цінності формуються в межах однієї професії, то цінності вчителя музиканта – в межах двох професійних галузей – суто педагогічної діяльності та музики. У цьому полягають ті ціннісні орієнтації, які формуються у вчителя музичного мистецтва. Разом з тим, загально-професійні та особистісні цінності, об'єднані кожною людиною, утворюють аксіологічне ядро, яке індивідуально відрізняється у кожного в межах загально сформованого еталону. Важливим є етап інтеграції професійних та особистісних цінностей, який здійснюється в освітньому середовищі вищого навчального закладу.

Серед «універсальних» професійно-особистісних цінностей доречно виокремити людиноцентризм (дитиноцентризм, студентоцентризм), професіоналізм, духовність, відповідальність (особисту відповідальність за виконання професійних функцій), довіру, комунікативність, творчу

активність, саморозвиток, емпатію та ін. У нашому дослідженні важливою є інтеграція цінностей професії вчителя музичного мистецтва з цільовою та мотиваційною складовою особистості. Поєднання одних і тих же цінностей різними особистостями створює індивідуалізовану, суб'єктивну систему цінностей крізь призму професії. Вони включають в себе широкий спектр духовних цінностей, сприяють засвоєнню професійної діяльності та виявленню себе в ній, моделюють зміст і стиль життя. Важливість тієї чи іншої цінності для особистості впливає на ступінь її впливу на людину, визначає орієнтири професійної діяльності та особистої поведінки.

Формування професійно-особистісних цінностей ми розглядаємо як педагогічно-організований процес, що передбачає створення відповідних системи та педагогічних умов, а також потребує самовпливу особистості для переходу з сутго внутрішнього стану у зовнішній. Основними чинниками формування професійно-особистісних цінностей є компетентнісно зорієнтоване музичне (музично-педагогічне) освітнє середовище, зміст і організація навчального процесу, спрямованого на актуалізацію особистісно-професійних цінностей, інтеграцію дисциплін, навчальної та позанавчальної діяльності.

У зміст формування професійно-особистісних цінностей має входити опанування наступними аксіологічними компетентностями: уміння аналізувати та узагальнювати творчість композиторів, митців, педагогів-музикантів, спираючись на усталену та власну систему цінностей на основі поєднання професійної та особистісної складової; здатність визначати художню цінність та педагогічну доцільність музичних творів; уміння створювати творчу інтерпретацію музичних творів, відображаючи закладений у них ціннісний смисл; уміння підібрати музичний матеріал, створювати сценарій і здійснювати режисерську постановку музично-театралізованого заходу (мистецького проекту) для дітей з метою розкриття ціннісного значення музичної мистецтва, духовних цінностей засобами музики. Набуття цих компетентностей майбутніми вчителями музичного мистецтва також має сприяти збереженню і збагаченню культурних і мистецьких цінностей, що є важливою складовою формування духовності.

Вирішенню накреслених завдань сприятиме розробка і впровадження організаційно-методичної системи формування професійно-особистісних цінностей та корпоративних цінностей вишу.

На формування професійно-особистісних цінностей, вищий навчальний заклад, його освітнє середовище здійснює вплив через цикл професійно-орієнтованих дисциплін, які складають фундаментальне ціннісне ядро, навчальний матеріал, який відображає сучасні музичні цінності й цінності музиканта-педагога. Аксіологічна складова має бути закладена у зміст робочих програм всіх професійно-орієнтованих дисциплін, враховуючи специфіку музично-педагогічної діяльності. Ціннісну основу має нести кожне навчальне заняття, його музичний репертуар, завдання, технології. Зауважимо, що блоки професійно-особистісних цінностей

формуються різними дисциплінами і між ними має бути певний взаємозв'язок.

Формування професійно-особистісних цінностей має здійснюватися як на групових, так і на індивідуальних заняттях з музичних дисциплін. Ale швидкість цього процесу є диференційованою у часі і за змістом. Важливо досягнути власних думок, дискусій щодо ціннісних установок і вчинків, трасекторії поведінки.

Поетапність цього процесу передбачає: систематичне формування уявлень про сутність і важливість роботи музиканта-педагога, роль його у формування духовної (музичної) культури дітей, що у майбутньому має скласти основу свідомого ставлення до професії; розвиток ціннісних думок щодо професії вчителя музичного мистецтва, рефлексії та оцінки цінності власної діяльності; застосування набутих знань у подальшій професійній творчій діяльності, спрямованої на самореалізацію.

Щоб сформувати необхідні цінності, треба під час занять з музичних дисциплін навчитися усвідомлювати процес пошуку композитором сенсу життя, виявити, закладені автором емоційно-ціннісні переживання та зміст, дізнатися про духовні цінності в контексті епохи і культури тощо. Формулювання особистого оцінного ставлення до твору, його аналіз, усвідомлення власного світосприйняття має бути організовано педагогом, який інтерпретуючи ідею композитора, має продемонструвати студентам донесення цінностей засобами музичного мистецтва.

Важливим є аксіологічна домінанта у різних формах позанавчальної діяльності, її тематика, репертуарна політика, якість і цільова аудиторія.

В сучасних університетах система виховної позанавчальної роботи потребує модернізації засобами актуалізації професійно-особистісних цінностей. Це вимагає доповнення розважальних та урочистих заходів заходами ціннісного спрямування. Так, важливим є участь майбутніх вчителів музичного мистецтва у виконавській діяльності, у перегляді та аналізі «живих» концертів різних жанрів і стилів. Набуває популярність підготовка синтезованих мистецьких проектів ціннісного тематичного спрямування, де поєднання видів мистецтв дозволяє здійснити аксіологічне спрямування розвитку особистості педагога-музиканта.

В час популяризації дистанційної освіти, інформаційних технологій, з'являється багато можливостей для аналізу інтернет-ресурсів відповідно до різних видів мистецтва. Разом з наданням більших можливостей в аспекті ознайомлення з музичними творами у різноманітному виконанні, сучасні інформаційні технології, заглиблюючи людину у віртуальний простір, дещо віддаляють її від справжнього «живого» мистецтва, замінюючи, в країному випадку, на абстрактні копії. Це дещо нівелює загальнолюдські цінності та цінності музичного мистецтва через буденність спілкування з ним та зменшення емоційного впливу твору. Прагматизм, формалізм у спілкуванні з мистецтвом, заміна свідомого сприймання творів на «емоційний звуковий фон» знижує ціннісний вплив музики на особистість, вплив особистості виконавця на особистість слухача.

Таким чином, сучасна професійна підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва в контексті формування професійно-особистісних цінностей та компетентнісю зорієнтованої освіти потребує відповідного змісту і визначеності системи.

Актуалізація аксіологічного потенціалу знання та взаємозв'язок із мистецькими цінностями та особистим досвідом має відбуватися у єдності системи університетської корпорації й аксіологічного спрямування музичного мистецтва. Саме педагоги, передаючи студентам усі необхідні знання, вміння та навички, прищеплюють та формують ціннісні орієнтації, необхідні для подальшого професійного зростання. Тому навчальний заклад, його освітнє середовище повинні стати тим простором, де відбуватиметься партнерська взаємодія викладача й студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко В. П. Любити дитину – плекати духовність / В. П. Андрущенко // Сучасні стратегії університетської освіти: якісний вимір : матер. Міжнар. наук. – практ. конф. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – С. 27–35.
2. Будапештсько-Віденська Декларація про створення Європейського простору вищої освіти. [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://www.edupolicy.org.ua/files/Budapest-Vienna_Declaration \(2010\).pdf](http://www.edupolicy.org.ua/files/Budapest-Vienna_Declaration (2010).pdf)
3. Закон України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37–38, ст. 2004). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
4. Исаев И. Ф. Профессионально-педагогическая культура преподавателя: учеб. пособ. для студ. высш. учеб. завед. / И. Ф. Исаев. – М. : Академия, 2002. – 208 с.
5. Кабриль К. В. Формування ціннісних компетентностей майбутнього вчителя музики у процесі диригентсько-хорової підготовки : автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.04 / К. В. Кабриль; НАПН України, Ін-т вищої освіти. – К., 2013. – 20 с.
6. Луговий В. І. Формування ціннісної компетентності науково-педагогічних працівників – важлива умова їх успішної діяльності в сучасній вищій школі // Проблеми освіти : наук. зб. // Ін-т іннов. технологій змісту освіти МОН України. – К., 2010. – Вип. 63, Ч. 1. – С. 3–9.
7. Олексюк О. М. Компетентнісно орієнтований освітній простір як основа модернізації вищої мистецької освіти / О. М. Олексюк // Сучасні стратегії університетської освіти: якісний вимір : матер. Міжнар. наук. – практ. конф. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – С. 494–501.
8. Пащенко К. А. Профессионально-личностная технология формирования корпоративных ценностей специалиста по связям с общественностью: Автореф. дис. канд. пед. наук. Воронеж : ВГТУ, 2006. – 22 с.

УДК 793. 3 (07)

Анастасія Криворотенко

РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ХОРЕОГРАФІЧНОГО ЦИКЛУ

У статті представлено розвиток творчої індивідуальності майбутнього вчителя хореографії. Проаналізовано поняття індивідуальності, творчості, розвитку. Автором розглянуто розвиток творчої індивідуальності майбутніх вчителів хореографії в процесі вивчення дисциплін «Теорія та методика історико-побутового танцю», «Тренаж» та під час проходження практики у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах, а також описано деякі ефективні методи навчальної хореографічної діяльності. Крім того, наголошено на значенні самостійної роботи студентів для розвитку їх творчої індивідуальності.

Ключові слова: індивідуальність, творчість, творча індивідуальність, розвиток, творча діяльність, дисципліни хореографічного циклу, самостійна робота, майбутній вчитель хореографії.

В статье представлено развитие творческой индивидуальности будущего учителя хореографии. Проанализировано понятие индивидуальности, творчества, развития. Автором рассмотрено развитие творческой индивидуальности будущих учителей хореографии в процессе изучения дисциплин «Теория и методика историко-бытового танца», «Тренаж» и во время прохождения практики в общеобразовательных и внешкольных учебных заведениях, а также описаны некоторые эффективные методы учебной хореографической деятельности. Кроме того, отмечается значение самостоятельной работы студентов для развития их творческой индивидуальности.

Ключевые слова: индивидуальность, творчество, творческая индивидуальность, развитие, творческая деятельность, дисциплины хореографического цикла, самостоятельная работа, будущий учитель хореографии.

In the article the development of the creative individuality of the future teacher of choreography in general is presented. The notions of individuality, creativity and development in terms of the different sciences are analyzed. The driving forces of the development of the personality are determined. The author deals the development of the creative individuality of the future teachers of choreography in the process of studying subjects «Theory and Methods of Historical and Household Dance», «Exercises» and during their practice in schools and out-of-school educational institutions, and some effective methods of the learning choreography activity are described. Additionally, the importance of self-study students for the development of their creative